

Strategia pracy z uczniami z zaburzonymi zachowaniami

w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Michałowicach

I. Uwarunkowania zaburzonych zachowań dziecka

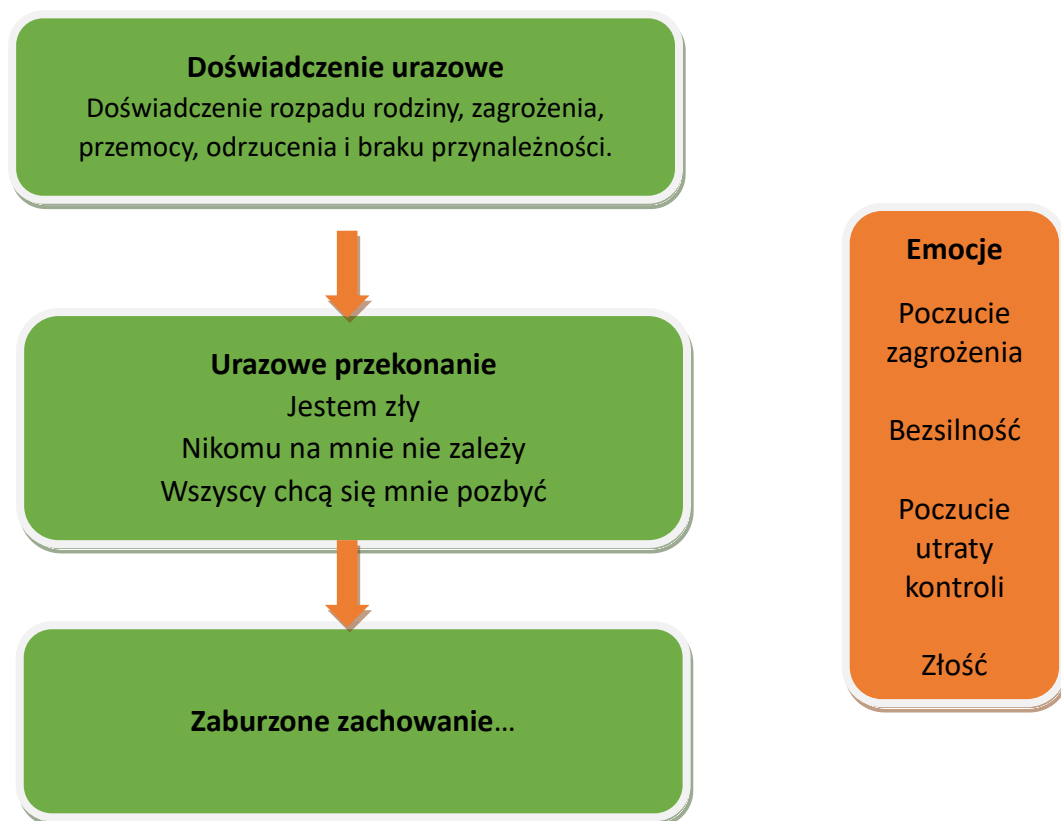
1. Związane z samym dzieckiem

- a) kryzysy rozwojowe, dysfunkcje układu nerwowego, inne zaburzenia psychiczne, problemy zdrowotne, cechy temperamentalne, itp.;

2. Związane z rodziną

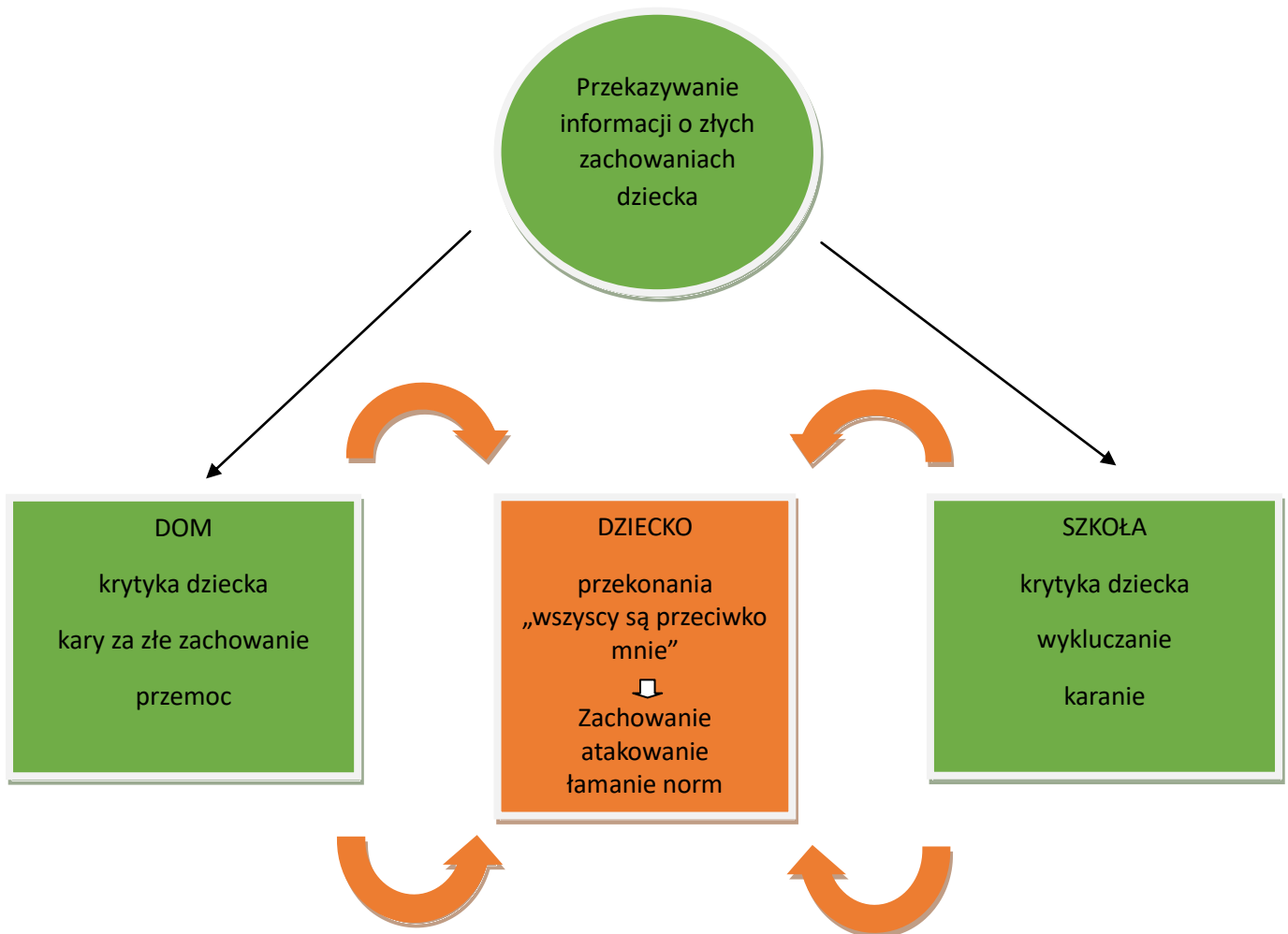
- a) błędy wychowawcze rodziców, brak umiejętności wychowawczych;
- b) patologia życia rodzinnego, dysfunkcje ról rodzinnych (dziecko otrzymuje niewłaściwe wzorce zachowań, jest krzywdzone, doznaje urazów psychicznych, jego potrzeby są zaniedbywane).

3. Związane z funkcjonowaniem środowiska szkolnego- błędy wychowawców, niewłaściwe relacje w grupie, przemoc rówieśnicza.

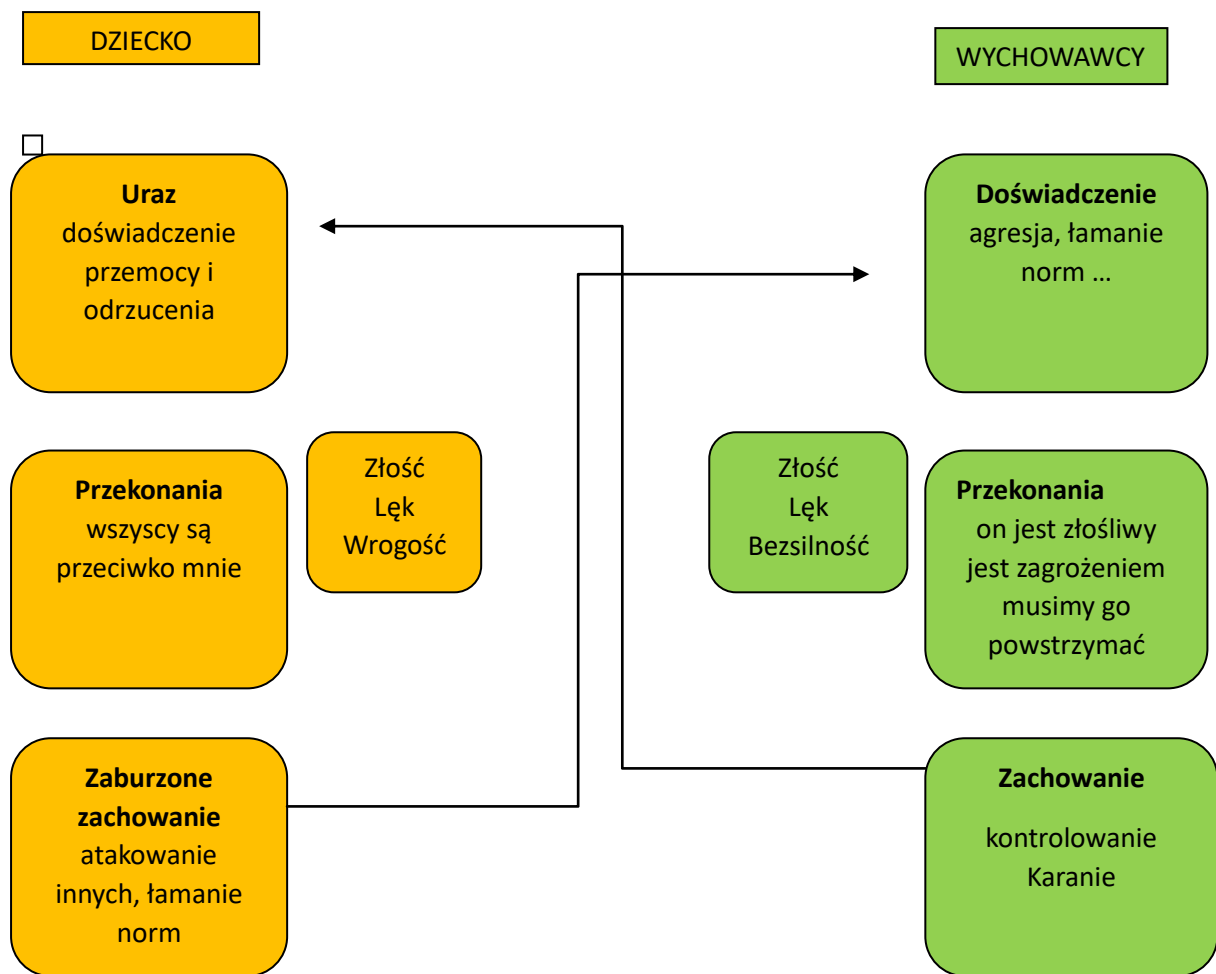

„Warto tu pamiętać, że dorosły, który musi walczyć z dzieckiem o autorytet, traci swoją przewagę wynikającą z roli i starszeństwa (staje się partnerem do walki).”*

W narastającej spirali agresji, destrukcji ulega relacja wychowawcza, która powinna opierać się na adekwatnej opiece dorosłego nad dzieckiem (konstruktywne stawianie granic i dawanie wsparcia).

Jak widać na powyższym schemacie, w ten destrukcyjny proces została uwikłana zarówno szkoła jak i rodzina. Oba środowiska wychowawcze wzmocniły się wzajemnie w dysfunkcyjnych oddziaływaniach na dziecko.

*Źródło: Karasowska A., *Uczeń z zaburzeniami zachowania. Budowanie strategii pracy w środowisku szkolnym.*, ORE

II. Czynniki ryzyka

1. Trudności rodziców- utrata kontaktu rodzica z dzieckiem; słabe kompetencje wychowawcze; bezradność; brak zasad regulujących funkcjonowanie dziecka w domu lub ich nadmiar; co dziecko „przynosi” do szkoły; rozpad rodziny; choroby dziecka.
2. Trudności wychowawców- bezradność, negatywne emocje w relacjach z uczniami; brak poczucia sukcesu; brak skuteczności mimo włożonego wysiłku; niski poziom kompetencji wychowawczych; przerzucanie odpowiedzialności, beczynność.
3. Trudności uczniów- destrukcyjne przekonania na swój temat, związane ze stylem wychowania lub sytuacją rodzinną; dążenie do potwierdzania negatywnych przekonań o sobie poprzez niewłaściwe zachowania; prezentowanie niewłaściwych zachowań jako jedyny sposób zaspokojenia potrzeb dziecka- pozostali uczniowie przyłączają się

lub nie reagują, przez co wzmacniają nieaprobowane zachowania; temperamentalny czynnik ryzyka; trudności dzieci z orzeczeniami.

4. Trudności szkoły w stworzeniu atrakcyjnej oferty ukierunkowującej aktywność uczniów.

III. Czynniki chroniące

1. Rodzice- refleksyjni (zadają sobie pytania co oznacza zachowanie dziecka); próbują rozumieć swoje dzieci; dopasowują zasady obowiązujące w domu do potrzeb dziecka; rozumieją czym jest dobro dziecka; towarzyszą dziecku w ich codziennym życiu.
2. Wychowawca- uważny obserwator; zainteresowany dziećmi; poszukujący rozwiązań trudności w klasie; biorący odpowiedzialność jako wychowawca; rozumie znaczenie niewłaściwych zachowań ucznia, co pozwala mu utrzymać się w roli wychowawcy a nie „partnera walczącego z uczniem”; posiada narzędzia do pracy z uczniami.
3. Uczniowie, którzy właściwie reagują na nieaprobowane zachowania innych uczniów,
4. Atrakcyjna oferta ukierunkowująca aktywność dzieci, angażująca dzieci z trudnościami.

IV. Procedura postępowania z uczniami z zaburzeniami zachowania

Diagnoza- zdefiniowanie problemu (Załącznik nr 1)

1. Badanie diagnostyczne umożliwiające postawienie hipotez dotyczących:
 - a) wskazania, co może być źródłem nieaprobowanych zachowań u określonych uczniów;
 - b) określenia dominujących potrzeb uczniów oraz sposobu wykorzystania grupy do ich zaspokojenia;
 - c) zrozumienia procesów grupowych zachodzących w zespole klasowym.
2. Określenie czynników chroniących i czynników ryzyka w środowisku rodzinnym i szkolnym ucznia.

Podjęmowane działania:

1. Na poziomie grupy:
 - 1.1. Działania na rzecz pogłębienia integracji w klasie (wychowawca, pedagog, psycholog)
2. Na poziomie indywidualnym:

- 2.1. Wychowawca oraz pedagog/ psycholog szkolny zapoznaje dyrektora szkoły z sytuacją problemową w klasie.
- 2.3. Wychowawca klasy wzywa rodziców/ prawnych opiekunów uczniów z trudnościami w zachowaniu do szkoły. Odbywa się spotkanie z udziałem pedagoga/ psychologa szkolnego i/lub dyrektora szkoły. Rodzice zapoznawani są z dokonaną diagnozą i zapraszani do współpracy w pokonaniu trudności ucznia. Ustalane są sposoby postępowania z uczniem, np:
 - a) dalsze wsparcie psychologiczno - pedagogiczne na terenie szkoły;
 - b) monitorowanie sytuacji w klasie;
 - c) zalecenia dla rodziców: praca korekcyjna rodziców/terapia indywidualna dziecka/ systemu rodzinnego/ diagnoza medyczna;
 - d) przedstawienie optymalnych, alternatywnych rozwiązań edukacyjnych dla ucznia.
- 2.4. Wyznaczany jest termin kolejnego spotkania z rodzicami, podczas którego omawiane są podjęte działania oraz ich efektywność.
- 2.5. Uczeń, który narusza regulaminy szkolne ponosi każdorazowo konsekwencje zgodnie ze Statutem Szkoły.
- 2.6. Sytuacja, kiedy szkoła zgłasza sprawę do Sądu Rodzinnego/ na Policję:
 - a) jeśli rodzice ucznia przejawiającego uporczywe trudności w zachowaniu odmawiają współpracy lub nie nawiązują żadnego kontaktu ze szkołą;
 - b) gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze, a ich zastosowanie nie przynosi pożądanych rezultatów.

V. Oczekiwanie efekty:

1. Uruchomienie czynników chroniących u nauczycieli.
2. Uruchomienie czynników chroniących u rodziców.
3. Wzmocnienie uczniów nie mających trudności w zachowaniu.
4. Umożliwienie uczniom z trudnościami w zachowaniu zaspokojenia potrzeb w aprobowany sposób.

VI. Ewaluacja

1. Na podstawie rozmów z uczniami, rodzicami, nauczycielami.

2. Na podstawie ocen z zachowania (uwagi/ pochwały).

Załącznik nr 1

Diagnoza- zdefiniowanie problemu (przygotowywany jest przez wychowawcę/pedagoga/psychologa)

Opis funkcjonowania klasy

I. Diagnoza potrzeb uczniów z trudnościami w zachowaniu:

Klasa.....

Uczniowie z trudnościami w zachowaniu:

.....
.....
.....

II. Analiza trudności:

1. Imię i nazwisko ucznia:.....

a) trudności w zachowaniu pojawiają się na następujących lekcjach:

.....
.....

b) opis trudnego zachowania w punktach:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

c) potencjalne przyczyny niewłaściwych zachowań (podkreślić):

- medyczne
- rodzinne
- wynikające z relacji w klasie
- inne.....

d) jakie potencjalne potrzeby chce zaspokoić niewłaściwym zachowaniem uczeń:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

e) określenie czynników chroniących i czynników ryzyka (uczeń/rodzice/szkoła)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

f) w jaki sposób uczeń, przy wsparciu środowiska rodzinnego i szkolnego może zaspokoić swoje potrzeby w aprobowany społecznie sposób?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

III. Monitorowanie i ewaluacja

.....
.....
.....
.....
.....
.....